

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

ПОГОДЖЕНО

**Проректор ЗВО з
науково-педагогічної**

В.о зав. кафедри педіатрії № 1

роботи і міжнародних зв'язків

Тетяна ЧЕКОТУН

_____ **Інна**
АНДРУШКО

“28” серпня 2025 року

“29” серпня 2025 року

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**Догляд за хворими терапевтичного,
хірургічного профілю та хворими дітьми**

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2024
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Педіатрії №1
Контактна інформація	peditrics1@vntmu.edu.ua м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 108
Укладач силабусу	доцент, к. мед. н. Марина ПУГАЧ

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ОК27 //дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	2 курс (IV семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	3 модулі
Структура дисципліни	Практичні заняття __30__ год Самостійна робота __60__ год
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (або дистанційна згідно наказу)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. «Догляд за хворими терапевтичного, хірургічного профілю та хворими дітьми» – це клінічна дисципліна, при вивченні якої студенти знайомляться із роботою стаціонару медичного закладу, відбувається перший контакт з хворими, опановують теоретичні знання щодо будови, організації режиму, роботи відділень, вивчають гігієнічні, профілактичні та лікувальні заходи компетенції молодшого та частково середнього медперсоналу, набувають знань та умінь для виявлення патології при невідкладних станах і наданні допомоги при них. При засвоєнні теоретичного матеріалу студенти набувають інтегральних, загальних і фахових компетентностей. Вивчення догляду за хворими здійснюється на 2 році навчання, і включає проведення практичних занять з основних розділів догляду за хворими.

Передреквізити: відповідно до примірного навчального плану, вивчення дисципліни «Догляд за хворими терапевтичного, хірургічного профілю та хворими дітьми» передбачено у III семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії, а також розпочалось вивчення загальної психології, психології здоров'я людини, психології спілкування, експериментальної психології та психодіагностики, з якими інтегрується програма дисципліни.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Догляд за хворими терапевтичного, хірургічного профілю та хворими дітьми» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшої медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

Постреквізити: Дисципліна «Догляд за хворими терапевтичного, хірургічного профілю та хворими дітьми» надає студентіві необхідних знань та умінь для проходження у літній період після II року навчання виробничої практики з догляду та психологічного спостереження за хворими, а також формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати навчання.

Дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– загальні:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність до прийняття фахового рішення.

– спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.

ФК 4. Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.

ФК 5. Збір інформації про пацієнта, вибір оптимальних методів та проведення клінічної/психологічної діагностики пацієнта для встановлення клінічного/пато психологічного (феноменологічного, реєстр-синдром) та скринінг – субклінічного діагнозу та інтерпретація результатів.

ФК 6. Оцінювання результатів функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 9. Діагностика невідкладних станів, надання невідкладної медичної допомоги.

ФК 20. Оформлення медичної документації.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 (Догляд за хворими терапевтичного)	III семестр 30 год/ 1 кредит	Практичні заняття №№ 1-5 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-6
---	---------------------------------	--

Модуль 2 (Догляд за хірургічними хворими)	III семестр 30 год/ 1 кредит	Практичні заняття №№ 1-5 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-5
Модуль 3 (Догляд за дітьми, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах педіатричного стаціонару)	III семестр 30 год/ 1 кредит	Практичні заняття №№ 1-5 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-5

Дисципліна включає 15 тем, які поділені на 3 тематичних модулі.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Структура та основні завдання догляду за хворими в загальній системі лікування хворих терапевтичного профілю		
1.	Основні принципи загального та спеціального догляду за хворими терапевтичного профілю. Організація роботи терапевтичних відділень стаціонару	1
2.	Розпитування та огляд хворого, їх роль в оцінці загального стану пацієнта	2
3.	Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності організму: гемодинаміки, дихання, температури тіла. Догляд за хворими з гарячкою	2
4.	Застосування основних видів лікарських засобів	2
5.	Загальний і спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими	2
	Диференційований залік	1
Усього з модуля 1		10
МОДУЛЬ 2. Догляд за хірургічними хворими		
1.	Введення в хірургію. Антисептика та антисептика	2
2.	Організація роботи в чистій перев'язочній. Десмургія, перев'язочний матеріал, типові бинтові пов'язки. Догляд за хворими, оперованими на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках. Пов'язки на живіт, промежину, кінцівки	2
3.	Догляд за хворими з гнійною патологією	2
4.	Стерилізація перев'язочного матеріалу і операційної білизни. Організація роботи в операційній. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5.	Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій. Догляд за хворими у післяопераційному періоді. Диференційований залік	2
Усього з модуля 2		10
МОДУЛЬ 3. Догляд за дітьми, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах педіатричного стаціонару		
1.	Роль догляду за хворими дітьми в лікувально-діагностичному процесі. Структура і функції педіатричного стаціонару та поліклініки	2
2.	Приймальне відділення дитячої лікарні. Госпіталізація, санітарна обробка та транспортування хворих дітей. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму	2
3.	Особливості гігієни дітей різного віку та догляд за ними в стаціонарі дитячої лікарні. Догляд за дітьми з лихоманкою	2
4.	Облік та правила зберігання лікарських засобів. Особливості введення лікарських засобів у дітей	2
5.	Техніка проведення антропометричних вимірювань у дітей різного віку. Диференційований залік	2
Усього з модуля 3		10
УСЬОГО З ДИСЦИПЛІНИ		30

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

1. Приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та провести санітарну обробку приліжкових тумбочок та підвіконь у палаті.
2. Приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та провести вологе прибирання маніпуляційної.
3. Приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та провести обробку медичного приладдя для багаторазового використання (термометра, кінцівників клізми, підкладного судна).
4. Провести розпитування хворої дитини та виділити основні скарги.
5. Провести вимірювання температури у хворої дитини та оформити температурний лист.
6. Провести огляд хворої дитини на наявність корости та педикульозу.
7. Провести вимірювання зросту пацієнта стоячи, сидячи, визначити масу тіла та розрахувати індекс маси тіла.
8. Підготувати гігієнічну ванну для санітарної обробки хворого та провести її дезінфекцію після користування.
9. Провести розпитування хворої дитини та заповнити титульну сторінку історії хвороби.
10. Провести обробку предметів догляду за дитиною після використання.
11. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати уміння приготування молочної суміші.

12. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику годування дитини першого року життя за допомогою пляшечки.
13. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику підмивання дитини залежно від статі та проведення гігієнічної ванни.
14. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику туалету очей, вух, порожнини рота дитині першого року життя.
15. Розкласти на демонстраційному столі запропоновані лікарські засоби по групах за способом введення, назвати основні способи введення препаратів у дітей.
16. Провести переміну натільної та постільної білизни дитині, що знаходиться на ліжковому режимі.
17. Приготувати необхідне обладнання для очисної клізми дітей різного віку, продемонструвати методику її застосування на муляжі.
18. Продемонструвати можливі методики вимірювання температури у дитини та вміння записати результати у температурний листок.
19. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику закрапування крапель у вуха та ніс дитині.
20. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику антропометричних вимірювань (зросту, маси, обводів голови та грудної клітини) дитині певного віку.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, написання рефератів, підготовка презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра педіатрії №1/Студенту/Очна форма навчання/ *Медична психологія* /2 курс/Навчально-методичні матеріали. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmnu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок

Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню III семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Підсумковий контроль дисципліни – диф. залік	Методи: усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з модулю 3 – диференційований залік	Сума балів за передекзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) (для дисциплін, які входять до Крок 1,2) Оцінка за диф.залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за модуль 3. Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за модуль 3. Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
--	--------	-------------------------------

	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	-
120-140,99	E	-	зараховано
119-61	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях.

Порядок дій час дії сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА!» під час заняття.

Під час дії воєнного стану, зумовленого агресією РФ, для максимального забезпечення безпечних умов учасників освітнього процесу, кожен викладач кожне заняття повинен розпочати з доведення до студентів правил безпечної евакуації в укриття, відповідно до наказу ректора ВНМУ № 45 від 30.08.2022:

- 1) за командою викладача студенти мають бути готовими зібрати речі, рухатись до укриття максимально швидко в колону по одному, поклавши одну руку на плече тому, хто йде попереду. Зайшовши в укриття, потрібно рухатись вглиб нього, не зупиняючись на вході.
- 2) Після сигналу «УВАГА! ПОВІТРЯНА ТРИВОГА! ВСІМ ПРОЙТИ В НАЙБЛИЖЧЕ УКРИТТЯ!», викладач припиняє заняття, подає здобувачам освіти команду: «Всім зібрати речі, швидко пройти в укриття», після того, як навчальна аудиторія звільняється від здобувачів освіти – вимикає світло, зачиняє двері та рухається разом зі студентами до укриття у відповідності зі схемою евакуації відповідних лікувальних закладів.
- 3) За сигналом «УВАГА! ВІДБІЙ ТРИВОГИ!» здобувачі освіти та викладач повернуться в аудиторію для продовження заняття.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття, теоретично підготовленим згідно теми. Запізнення на заняття понад 5 хвилин не допускаються. Студент повинен бути присутній на занятті у відповідній формі одягу – медичний халат, змінне взуття, медична шапочка, медична маска. Студент зобов'язаний дотримувати на занятті правил фізичної, протиепідемічної, індивідуальної та

колективної безпеки. Під час дискусії студент повинен дотримуватись правил ввічливості та толерантності, уважно вислуховувати співрозмовника, не перебивати, говорити чітко та за темою, відповідати на поставлені запитання. Готовність виступити студент повідомляє піднятою рукою.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів.

Використання мобільних девайсів під час заняття заборонено. Виключення становлять – відповідь на невідкладний дзвінок, потреба скористатися калькулятором, демонстрація фотоматеріалів за темою, що вивчається. На підсумкових заняттях та іспиті користування мобільними девайсами заборонено.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності (списування, користування мобільним телефоном для пошуку відповіді) під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії #1) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент повинен отримати і принести дозвіл на відпрацювання (індивідуальний графік), підписаний деканом, з'явитися у встановлений для відпрацювання день та час на кафедрі педіатрії №1 та відпрацювати викладачу пропущене заняття в повному об'ємі (усне/письмове опитування, вирішення задачі, демонстрація практичних навичок). У випадку дистанційного навчання відпрацювання приймаються на онлайн-платформі у визначений день та час в повному об'ємі.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3,0».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 1 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team,

Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №1/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №1/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №1/ Студенту). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №1/ Студенту).

3. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №1/ Студенту).

Силабус з дисципліни «Догляд за хворими терапевтичного, хірургічного профілю та хворими дітьми» обговорено та затверджено на засіданні кафедри педіатрії №1 (протокол №_1__, від «_28_»_____серпня 2025 року

Відповідальний за курс

доцент Марина ПУГАЧ

Завуч кафедри педіатрії №1

доцент Тетяна ЧЕКОТУН